

alternativă neplăcută. Îți spun drept, că sunt foarte necăjit; ba citeodată îmi trece pofta și de carte și-mi pare rău că am învățat atîta pînă acum.

Acum numai vîd ce e viața. Acum îmi dispar toate iluziunile, pe rînd una cîte una, acum vîd, că fără bani, fără substrat material, spiritul, știința nu plătesc nimic.

Poate că în decurs de 8 zile mi-oi găsi vreun loc mai bun ca cel amintit, la un institut mai bun, sau la arhive sau la vreun jurnal. În orice caz însă, dacă nu voi intra la școala normală, și dacă voi fi silit să-mi cîștig existența cu munca mea, timp pentru studiat voi avea foarte puțin. 5—6 ore trebuie să fiu ocupat pe zi orișunde.

Nu e nici în București așa precum credeam și precum mă asigurau ceilalți. Aci pinea încă se cîștigă amar.

De stipendiu¹. Mi-a venit rezoluția? Acum aș merge bucuros cu 500 fl. la Lipsca, să știu de bine că mîncîc numai o dată pe zi. De-l voi căpăta, să știu că mă-ntorc îndărăt. [...] Dar unde-i norocul acela, să capăt eu stipendiul? Nici nu mă aștept la el. A intrat în mine ideea că eu nu pot fi niciodată favorit al sorții. Cine știe? — poate — dar nu sperez. Mai bine să-mi vină ceva neașteptat, decît să nu îmi vie ceva ce am așteptat.

Astfel e starea mea de acum. Ți-am descris-o cu sinceritate, ca unui binevoitor al meu. Te rog, arată epistola și părinților mei, ca să știe și ei ce-i cu mine. Nu le scriu altă epistolă, pentru că tot aceea le-aș scrie, ce ți-am scris d-tale și aș da numai 15 bani degeaba pe marcă.

Dealtmîntrelea sunt sănătos.

Salutare la toate rudeniile și cunoscuții mei.

Rămîn al d-tale iubitor nepot,

Iancu I. Bogdan

III

București, în 4 octombrie 1882

Iubite tată!

Prin această epistolă te înștiințez că am fost pe la dl. I. Ovessa² și i-am dat atestatele d-tale. Dînsul mi-a spus că se va interesa, ca să-ți poată căpăta un loc la drumul de fier, unde să nu se ceară atîta carte, un loc de magazioner sau altceva [...].

Dacă-ți va găsi un post, îți va scrie sau îmi va spune mie să-ți scriu, dacă voi fi în București. Apropos de mine, să știți că în zilele astea, cel mult 5—6 zile, mă decid să mă duc la Iași sau să rămîn în București. Despre acestea însă vă voi scrie mai tîrziu [...].

Pașaport să-mi scoți mai bine de acolo, dacă poți, și să mi-l trimiteți aici. Am citit în gazete că acum în 8 zile se poate căpăta pașaportul și că nu trebuie să mai aștepți ca mai înainte cu lunile, pînă cînd îți vine de la minister.

La ceva te fac atent: întreabă și te informează, dacă pot scăpa de cătane³. Toți m-au sfătuit să fac ce-o face ca să scap. Trebuie să știu, că aci nu poți ocupa nici un post definitiv fără împămîntenire și împămîntenirea n-o pot căpăta decît cel puțin peste 6 ani, dacă nu scap de cătanie; ba poate abia după 12 ani o pot căpăta [...].

Atît aveam să-ți spun. Dealtmîntrelea sunt deplin sănătos și n-aveți de ce să vă îngrijii de mine.

Spune-i lui Ghiță⁴, că-i mulțămesc de cărțile trimise și să-mi mai scrie cîte ceva.

Rămîn al d-tale iubitor fiu,

Iancu I. Bogdan
stud. phil. [...]

IV

Iași, în 19 mai 1883

Iubită mamă!

Îți scriu epistola aceasta cu ocazia zilei de 21 mai, care este onomastica d-tale. Voiesc să-ți trimit felicitările mele fiești. Primește dar, te rog, de la mine, expresiunea celor mai nobile sentimente, ce pururea am păstrat și voi păstra pentru d-ta: iubirea și recunoștința, stima și venerațiunea. Mi-ai fost și-mi ești o adevărată mamă. Rog pe D-zeu să mi te ție

¹ Mitropolia ortodoxă din Sibiu, de care aparținea școlile române din Brașov, acorda burse celor mai merituosi absolvenți, în vederea continuării studiilor la universitățile din Germania sau Austro-Ungaria. I. Bogdan încercase să obțină o asemenea bursă dar fără succes, deși rezultatele excelente din timpul liceului și de la maturitate l-ar fi îndreptățit.

² I. Ovessa (Ovesa), originar din Brașov, era proprietarul unei drogherii din capitală.

³ Armată.

⁴ Fratele lui Ioan Bogdan, care va semna, începînd din anul 1888, cu pseudonimul Duică.